

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Ira laccessita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

is, qui pietatem ex Elephanto picto exprimere voluerint. Idem humanis proximis sensibus, sermonem patrium intelligunt, gloriam & honores ambiunt, ignominia notati, mortem infamæ vitæ præferunt, quam interdum, alia sibi consciscendæ mortis occasione negata, inedia finierunt. Quoties vero in theatris oppressi, amissa fugæ spæ, vulgi misericordiam supplicarunt, & quadam sese lamentatione complorantes, totum cavæ confesum in lachrymas concitarunt?

MANSVETUDO. CAP. XVII.

Cum tamen tanta ipsi sint æquitate, mansuetudine, quæ ut crudelitatis alienæ ministerio fungi minime cogi possint, quod irrito olim Bocchi conatu apparuit, contra minus validas feras pugnare prorsus negant: cumque majoribus non nisi laceßiti; & in grege pecudum ambulantes, occurrentia manu dimovent, ne quid obterant imprudentes: tantaque illos imbecillioris hujus gregis tenet reverentia, ut vel feri ex Arietis conspectu mirifice cicurentur, lenesque atque tractabiles fiant, auctor Plutarchus Symposiacôn XII. Quid quod aberrantem hominem in solitudine factum obviam non modo non trucidant, aut alia afficiunt injuria, sed clementer^a & placide sese duces præbent, & viam illi commonstrant? Quod vero de sermone dicebamus, quem patrium intelligant, ac etiam certum

^a Plin. l. 4. lib. 8.

^b Elephan-
te inter se
colloqui
dicitur
in animalium
lingua.
^c Epistola
ad Mari-
um.

eos inter se habere tradit^b Oppianus, verum nonnisi à magistris suis intellectum. Jam illud ætati nostræ claro innouit experimento, eos magistri suo dicto audientes esse, sive progrediendum, sive regrediendum sit, quem feriant, quibus abstineant, quos invadant, ubi temperandum iræ, ex ipsius magistri sermone cognoscere, ut non immerito confirmata sit opinio, *Hujusmodi esse quandam illi belua cum genere humano societatem*, ut M. Tullii^c super ea re identidem usurpemus. Cum igitur Elephas justus & moderati imperii species quodammodo esse videatur, merito Regis nomen, tum ob virtutes, quas superius in eo recensuimus, tum ob hanc ipsam mansuetudinem, atque clementiam, adeptus est M. Antonius cognomento Philosophus, nihil quicquam esse dicebat, quod Imperatorem Romanum magis commendaret gentibus, quam clementiam, eaque de causa, neque quidem in rebelles suos sævitum voluit. Hæc Cæsarem Deorum adscripsit numero, hæc Augustum consecravit, hæc Pio cognomentum dedit: hæc eadem de causa Senatus Romanus timore eo liberatus, quem ex Maximini Imper. immanitate contraxerat, clementissimis Imp. Maximo Balbino & Gordiano statuas cum Elephantis decrevit. Quamvis alia de causa Gordiano tertio quadrigæ Elephantorum decretae sunt quippe, ut qui Persas vicisset, triumpho Persico triumpharet. Sed qualis ea in animali bruto mansuetudo fuit, quam recitat Plutarchus? Romæ cum pueri quidam per lasciviam Elephanti promuscidem stylis pupugissent, iratus ille unum ex illis arripuit, eum in sublime jaculaturus, sublatoque ad hoc præ metu puerorum ingenti clamore, socii morituri vicem deplorantium, tanto omnium mœnore Elephas intellecto, arreptum puerum humi molliter deposuit, fatis habens metu illo puerilem audaciam castigasse.

IRA LACESSITA. CAP. XVIII.

Quamvis vero ita natura mansueti sint, in iras tamen acriter incitantur, perturbatique irritatione aliqua acerbior, immaniter efferafcunt. *Iustus enim* (ut in Divinis habetur literis) *cum irascitur, peior est*, eoq; casu tam hostibus quam duatoribus suis perniciosi sunt. Quam in eo animali naturam cum non ignoraret Annibal, eam in usum suum convertit: quippe cum in præalti fluminis transitum Elephantos compellere non possit, neque materiam, qua naves conficeret, copiam haberet, ferocissimum Elephantum sub aure vulnerari iussit, percussoremq; transnatato statim flumine procurrere:

A currere: Elephas exasperatus ad persequendum sui doloris authorem, transivit amnem, & ita reliquis idem audendi exemplum fecit, ut Stratagematican libro primo apud Julium Frontinum habetur; idque in trajiciendo Rhodano factum Livius tradit, quamvis variatam actæ rei memoriam esse confiteatur. Sane Mauri^a affirmant cor duplex Elephanto esse, altero quidem irasci, altero ad lenitatem induci, atque hoc illud, quod horum utrumque munus supra modum exequitur. Sane Elephas ad hæc usque tempora longa seculorum serie in Italia fabulosus habitus est, neque hominum quisquam adduci poterat tam deformem immanemque beluam, qualem quantamque in picturis aspiciabant, iis dotibus excellere, quibus apud rerum scriptores insignis habebatur.

a Cor duplex Elephanto.

B Nam quamvis trecentesimo ab hinc anno Fredericus II. Imperator Elephantem ad nos ex Idumæa transvexerit, & superiori ætate alter in Italia visus fuerit, nihil tamen præter corporis vastitatem, quod celebratione dignum censeretur, super illis memoriæ proditum extabat. Ceterum omnem historiarum antiquæ fidem adimplevit.

b Hanno Elephas.

Hanno^b Elephas, quem initio diximus ab Emanuele Lusitanæ Rege, Indiarumque triumphatore, Leoni X. Pontif. Max. dono missum, ac nos Romæ vidimus, Reverendiss. Domine, qui tanta ingenii, intelligentiæ atque docilitatis exempla præstitit ea ætatula (quadrimus enim huc advectus erat) ut non modo quæ à scriptoribus tradita fuerant credamus, verum authores ipsos in hoc animantium genus quasi invidos, elevasse plurima, quæ longe magnificentius illustranda fuerant, suspicio sit. Hinc factum, ut ad ejus significata, & eorum causas recensendas effusior accesserim, qui priusquam animal inspicerem, ne pro anilibus fabulis eorum bona pars acciperetur, veritus fuissim.

C Illud autem profiteri possumus, de reliquis animantibus quæcunque fidem excedere videantur, scriptorum authoritati nos acquiescere: super Elephanto vero quæcunque admiranda traduntur, nos in Hannone, vel paria, vel veteribus illis longe majora, oculata fide deprehendisse, cujus rei Romam ipsam frequentissimum totius orbis theatrum testem appellamus. Sed minime hoc dissimulandum, quod super ejusdem Hannonis ingenio Michael^c Sylvius, Regis sui ad summum Pontificem orator, summæ. ut nosti, vir integritatis, fideique sanctissimæ, atque alii nar-

c Simile fere exemplum Christoph. à Costa in libello de Aromatibus.

ravere, remque multorum testimonio comprobavere. Cum destinasset Rex eum Romam Pontifici Maximo donum ire, navim quam inscenderet jam instructa parataque ad profectiorem, nullo unquam pacto per aliquot dies fieri potuisse, ut Hanno vel duci se ad navim, vel si quo modo adductus fuisset, eam vellet inscendere, usque adeo averfabundus profectiorem hujusmodi reformidabat. Cumque Rex super ea re sollicitus admodum esset, magnisq; pollicitationibus unumquemque invitaret, qui deducendi, asportandique Hannonis negotium suscepissent, neque quisquam nomen profiteretur suum, insufurratum est demum Regis auribus, ejus beluæ magistri dolo hæc fieri: quippe qui puellæ cujusdam amore perditus, ægre ferret se in tam longinquas regiones ablegari,

D proindeq; Hannoni per suasisset ne se abduci pateretur abvehendū, quippe eum in loca sterilia, inamœna & barbara, ubi ludibrio contumellisq; omnibus tanquam hosticæ terræ animal afficeretur, neque victui neq; ornatui ejus vel necessaria, vel commoda suffectura: longum ad hæc iter & incommodum, & vastum maris æquor arandum, ut satius esset in qua tunc erat terra quamprimū contrucidari, quam per tot viarum difficultates ad ærumnosissimam denique vitam pervenire. Rex hac re cognita, magistrum Hannonis ad se quamprimum accersiri jubet, seq; dolos ejus comperisse dicit: ageret itaque ut intra triduum Hanno in navim imponeretur, idque ni proprie fieret, interminatus est actutum se hominem extremo supplicio affecturum, ut aliis exemplo esset, qui mandatis Regiis fucum facere ausi essent. Hac^d Regis asperitate territus Elephanti magister, cum nullam in cunctatione salutem intueretur, discipulam beluam aggreditur, docet se malevolorum quorundam fraude

d Recenset memorabiliu historia.

D

subor-